

Отчет

за изпълнение на Програма за опазване на околната среда на Община Николаево и Програма за управление на отпадъците на Община Николаево за 2024 година

/приет с Решение № 157 по Протокол № 20 от 30.01.2025 г. на ОбС -Николаево/

Настоящият отчет се изготви във връзка с изпълнение на разпоредбите на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 52, ал. 9 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Дейностите по чистотата се организират от ръководството на общинската администрация и кметовете на населените места. За регламентирането им са издадени заповеди, с които се възлагат отговорности за поддържане и контрол на чистотата на улиците, речните корита и общинските пътища.

Програмата за управление на дейностите по отпадъците на територията на община Николаево за периода 2021-2028 г. е приета с Решение № 211 с Протокол № 21/30.03.2021 г. на Общинския съвет – Николаево. Програмата за опазване на околната среда на община Николаево за периода 2021-2024 г. е приета с Решение № 129 с Протокол № 11/30.07.2020 г.

С Решение № 133 с Протокол № 19/17.12.2024 год. е приета нова Програма за опазване на околната среда за периода 2025-2028 год.

Законът за опазване на околната среда има за цел да създаде базата, общите принципи и правила на едно съвременно законодателство за опазване и подобряване на качеството на отделните компоненти на околната среда и управлението и контрола по отношение на факторите, които я увреждат. По своите цели, обхват и значение Общинската програма за опазване на околната среда има ролята на водещ документ в областта на опазването на околната среда на местно ниво. Нейното предназначение е да съдейства за реализиране на законовите изисквания и управленските задачи в областта на екологията.

Възобновяване на зелените площи на територията на общината, опазване на водите, въздуха и почвите.

Води. Всички населени места от общината са водоснабдени на 100%. Няма недостиг на питейна вода. Нормалното осигуряване на вода се нарушава само при аварии и непредвидени обстоятелства. Общото състояние на водоизточниците е добро. Добиваната вода е с показатели в нормата, отговаря на изискванията на стандартите за „вода за пиене“. Прилага се хлориране с газ – хлор, с дозаторни помпи.

В Плана за действие на Програмата са заложили дейности, свързани с доизграждане, реконструкция и ремонт на канализационната мрежа за дъждовни, битови и промишлени отпадни води на гр. Николаево, както и изграждане на ПСОВ.

Община Николаево ще продължи да се интересува за подходящи процедури за финансиране на заложените дейности. С бюджета, които общината разполага и със средствата от местни дейности не могат да бъдат изградени тези инфраструктури.

Атмосферен въздух. Източници на замърсяване са праховите частици от неблагоустроени улици и вредните емисии от изгаряне на горива в битовия сектор, основно през отоплителния сезон. Източници на замърсяване на въздуха на територията на общината могат да бъдат класифицирани и групирани по относителен дял както следва:

- промишлени източници на замърсяване;
- битови източници;
- автомобилен транспорт.

На територията на община Николаево няма големи промишлени замърсители. Съществуващите предприятия, като цяло не отделят вредни вещества в атмосферата. Други източници на емисии в атмосферата се явяват неразрешеното палене на битови отпадъци и селскостопанското опожаряване на обработваемите площи, което е недопустимо. Географските, климатичните и метеорологичните условия в нашата община не създават предпоставки за по продължително задържане на замърсители в приземния слой.

За отопление през зимния сезон се използват предимно дърва за огрев.

В региона не се извършва много ново строителство, в резултат на което качеството на атмосферния въздух не се влошава, като тенденцията е това да продължи и през следващите години. Не би могло да говорим за интензивен автомобилен транспорт в общината, а и не разполагаме с точни данни до колко е остарял автомобилния парк/предполага се, че около 80% от регистрираните автомобили са над 10 години/, което завишава емисионните натоварвания, но не до такава степен, че да се получи наднормено замърсяване на въздуха.

В общината няма станция за измерване на фините прахови частици, не са регистрирани сигнали за атмосферно замърсяване.

Почви. Почвата е физическа основа на социално-икономическата структура на човешкото общество, източник е на сурови материали и съхранява геогенното и културно наследство на човечеството. Като компонент на околната среда тя е подложена на вредни въздействия и затова опазването и е от особено значение.

На територията на община Николаево няма промишлени предприятия /за черни и цветни метали/и дейности по добив и обогатяване на руди, което означава, че няма замърсени с тежки метали почви, както и нарушени терени от добивни дейности. Няма данни за замърсяване на почвите. По проект на МОСВ и контрол от страна на РИОСВ – Стара Загора, негодните за употреба пестициди в гр. Николаево, с. Нова махала и в с. Елхово бяха премахнати през 2020 г. Наличните количества препарати бяха преупаковани и транспортирани със специализиран автомобил зад граница за преработка и обезвреждане.

Защитени територии и биоразнообразие. В землището на с. Елхово има защитено дърво от вида летен дъб, находящо се на пътя с. Елхово- с. Зимница. Диаметърът на стъблото е 4.80 см., височината е над 20 м., възраст около 300 години. Поддържането му в добро състояние е грижа на кмета на с. Елхово. Всяка година се извършва оглед на дървото и при констатирани суховършия, същите се отстраняват. Има поставена обозначителна табела „Вековно дърво“. Дървото е обявено за вековно със Заповед № РД-841/30.0.2019 год. издадена от МОСВ.

В парка пред община Николаево в гр. Николаево има защитено дърво – круша. Диаметърът на стъблото е 1.45 см., височината е над 12 м., възраст около 200-250 години. Поддържането му в добро състояние, опазването и контролът от посегателства е грижа на общинска администрация – гр. Николаево. Има изработена нова обозначителна табела „Вековно дърво - Круша“, която предстои да бъде поставена до дървото. Дървото е обявено за вековно със Заповед № РД-737/22.08.2024 год. издадена от МОСВ.

Защитени зони се явяват:

„Язовир Жребчево” с обща територия от 2513 ха, „Река Тунджа 1” с обща територия 8159.75 ха, както и землищата на Елхово, Николаево и Нова махала.

Територията на община Николаево създава благоприятни предпоставки за опазване на жизнена биологична структура на средата.

На територията на общината има и растения, които се използват за билки: маточина, подбел, бял равнец, жълт кантарион, дива чубрица, дива мента, оман, бабини зъби и др. В землището на с. Нова махала расте осенът- един от защитените дървесни видове, а в района на Николаево има блатен аир.

Брането на билки и разрешителните режими за това се определят от разпоредбите на Закона за лечебните растения. С цел да се опазят липите от вандалско изсичане, със заповед № РД-01-265/10.06.2024 г. на кмета на общината, се забрани брането на липов цвят и листа от дървета, които се намират на територия – общинска собственост. През 2024 година не са издавани разрешителни за ползване на лечебни растения от общината, не са констатирани нарушения, относно ползване и начините на събиране на билки от естествените находища на лечебни растения. Не са постъпили и заявления за издаване на удостоверения за култивирано отглеждане на лечебни растения.

Извършени са и дейности по почистване на трайната декоративна растителност, включващо премахване на сухи и опасни клони, както и цели дървета при доказана необходимост, свързана с опазване живота и здравето на жителите на населените места.

Изпълнени проекти и дейности:

Завършени обекти през 2024г:

- „Автоспирка“ в УПИ XV, кв. 13 по плана на гр. Николаево;
- Ремонт на Социален дом в гр. Николаево
- „Детска градина- преустройство и пристройка, УПИ VI-105 в кв.27 с. Едрево, общ. Николаево“
- „Рехабилитация и изграждане на част от вътрешна водопроводна мрежа с. Елхово, общ. Николаево“,
Етап 1 Рехабилитация и изграждане на част от вътрешна водопроводна мрежа с.Елхово, общ.Николаево с дължина 453,15м
- „Автоматизирана поливна система“ в парка пред сградата на общината
- Газификация на отоплителен уред и изграждане на вътрешни отоплителни инсталации в сградите на Общинска администрация гр. Николаево

Контролна дейност: През 2024 г. експерти на РИОСВ извършиха много проверки /планови и по сигнал/. През м. март 2024 год. установиха нерегламентирано изхвърлени отпадъци в гр. Николаево, с. Нова махала и с. Едрево. Издадени бяха предписания и беше наложен срок за изпълнение. Замърсяванията бяха отстранени в указания срок. При следващи проверки нарушения не са констатирани.

Програмата за управление на отпадъците се явява инструмент за прилагане на законодателството по управление на отпадъците и за постигане на заложените цели на местно ниво с цел постигане на заложените цели на национално ниво и на ниво Европейски съюз.

Проблемът с отпадъците се разраства непрекъснато, поради нарастващите потребности на обществото, амортизирането на съдовете за събиране на отпадъци, финансовите ограничения и все още ниското ниво на екологична култура. Основният приоритет в програмата за управление на отпадъците, която е неразделна част от общинската програма за опазване на околната среда е намаляване или ограничаване образуването на отпадъци.

Общината разполага с необходимата специализирана техника и голяма част от съдовете за смет, с които да осъществи управлението на отпадъците. Полага усилия за оптимизиране на процеса, финансовото му обезпечаване.

На цялата територия на община Николаево е въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване, което обхваща на 100 % населението на общината.

Дейността се осъществява посредством специализиран автомобил „ФОРД“ , модел „КАРГО 1833“, с регистрационен № СТ № 0870 РР, собственост на община Николаево.

Ежегодно със заповед на кмета на общината /Заповед № РД-01-394/31.10.2023 г./ се определят районите за които е организирано сметосъбиране, сметоизвозване и почистване на териториите за обществено ползване. Сметосъбирането се извършва по утвърден график, като честота на сметосъбиране и сметоизвозване във всички населени места е два пъти месечно. Всички събрани отпадъци се извозват до претоварна станция за неопасни отпадъци – гр. Гурково. Не се изключва обстоятелството приоритетно при силно замърсени райони честотата да бъде завишена, както и нарушаване на графика при лоши и неблагоприятни климатични условия. За събирането на смесените битови отпадъци от жилищните блокове, фирмите, детската градина и училищата в гр. Николаево се използват контейнери тип „Бобър“ с обем 1,1 куб.м., а по пешеходните зони, спирките и селищните паркове са разположени паркови кошчета за смет. Община Николаево е осигурила достатъчно количество съдове за смет за нормалното обезпечаване на дейността по сметосъбиране за всички населени места, които покриват нуждите на цялото население. При наличие на напълно амортизирани съдове за смет, същите се извеждат от употреба и се заменят с нови такива. През отчетната година са закупени 20 бр. пластмасови контейнери за смет тип „Бобър“ с обем 1,1 куб. м. (1100 л.) и 100 броя пластмасови кошове с вместимост 240 л.

За обезпечаване на разходите ежегодно от Общинския съвет – Николаево се одобрява план-сметка за необходимите разходи за предоставяне на услугите по събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране, третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места в община Николаево за съответната година.

Като част от системата за управление на отпадъците е и почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии в града и населените места от общината. Този вид дейност се извършва от работници по програма за временна заетост.

През 2024 година бяха почистени констатираните при извършване на проверки нерегламентирани локални замърсявания, както в границите на населените места, така и извън урбанизираните територии.

Към настоящият момент в Община Николаево няма изградена система за разделно събиране на отпадъци от опаковки.

Общото количество събрани и извозени битови отпадъци на претоварна станция гр. Гурково през 2024 г. е 1079,500 т.

В сила е договорът с „Екобатери“ АД за събиране на НУБА /негодни за употреба батерии и акумулатори/.

Във връзка със спазването на Закона за управление на отпадъците, Закона за опазване на околната среда и разработените нормативни актове на общината, целогодишно се извършват проверки по изпълнението им, както от общински служители, кметове, така и от РИОСВ – Стара Загора, ОДБХ, РЗИ. Периодично се извършват проверки за наличие на новосъздадени нерегламентирани сметища и при

констатиране на замърсявания се предприемат своевременни действия за почистване на замърсените площи.

С Решение № 41 по Протокол № 6 от 16.02.2024 г. на Общинския съвет Николаево съгласно § 60 от Закона за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 23 от 2021г.; изм., бр. 17 от 2022 г. и бр.11 от 2023 г.) са извършени вътрешни компенсирани промени по бюджета на Община Николаево за 2024 година.

Прието е средствата за изплащане на месечните обезпечения и отчисления за 2024 г. по чл. 60, ал. 2, т. 1 и 2 и чл. 64, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците да бъдат трансформирани в средства за извършване на дейностите по чл. 66, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси в т.ч. за почистване на нерегламентирано изхвърлени отпадъци.

Като приходи от такса битови отпадъци от физически лица са събрани - 94 903 лв., а от юридически лица - 139 936 лв.

За изготвяне на „Морфологичен анализ на състава и количеството на битовите отпадъци, образувани на територията на община Николаево“, е сключен договор № АСД-04-17 от 27.02.2024 г. с „Темпеко“ ЕООД, с адрес – с. Коларово, общ. Раднево, обл. Стара Загора. Срокът за изпълнение е 12 месеца. През м. декември 2024 год. окончателния доклад и докладите от 4 – те сезона бяха предадени в община Николаево.

Управлението на отпадъците на територията на Община Николаево се извършва по известните и масово използвани в страната практики, което определя и наличието на съпътстващи проблеми.

Проблемите, свързани с управлението на отпадъците в общината, могат да бъдат обособени в няколко категории:

1. Финансови

От една страна има непрекъснато нарастващи разходи за управление на отпадъците в следните направления:

- увеличаващия се размер на депонирания отпадък за почти всяка следваща година;

- повишаващите се цени на горивата;

- увеличаване на разходите за персонал поради нарастване на минималната работна заплата, свързаните с нея допълнителни плащания, както и осигуровките.

От друга страна таксата за битови отпадъци като икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци не може да бъде повишена рязко. Отчитайки състоянието на местната икономика и доходите на жителите в общината, прекомерното увеличаване на таксата за битови отпадъци не е допустимо от съображения за социална поносимост на услугите по управление на отпадъците.

2. Проблеми, свързани с ниската екологична култура на населението:

- Постоянно повишаване на количества депонирани битови отпадъци, въпреки намаляващия брой население на общината;

- Смесено събиране на отпадъците, както от домакинствата, така и от фирмите в общината.;

- В регулацията на населените места се констатират нерегламентирани замърсявания, предимно около контейнери или на общински зелени площи. В повечето случаи това са инцидентни замърсявания, които нямат постоянен характер и броят им е незначителен през годината.;

- През зимните месеци се изхвърля неугасена сгурия в контейнерите, което предизвиква запалването им, замърсяването на въздуха и много бързото им изхабяване;

- Инцидентна поява на локални (незаконни) замърсявания (струпване на всякакъв вид отпадък, най-вече битови и строителни) около населените места на територията на община Николаево, които общината своевременно почиства;
- Безотговорно отношение на населението към замърсяването на околната среда и недостатъчно обществено съдействие за намаляване на отпадъците.

РЕЗУЛТАТИ В СФЕРАТА НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ ПРЕЗ 2024 г.

- Община Николаево е обезпечила финансово дейностите по управление на отпадъците;
- През отчетната година не е променян размерът на Таксата за битови отпадъци;
- Осигурено е достатъчно количество съдове за събиране на битовите отпадъци контейнери, паркови кошчета;
- 100% от населението на общината е обхванато от системата за сметосъбиране и сметоизвозване на смесени битови отпадъци;
- Закупени са 20 бр. пластмасови контейнери за смет тип „Бобър“ с обем 1,1 куб. м. (1100 л.) и 100 броя пластмасови кошове с вместимост 240 л.;
- Поддържан в добро техническо състояние е специализираният камион за сметосъбиране и сметоизвозване;
- Осъществявано е редовно събиране на смесените битови отпадъци и транспортирането им до Претоварна станция за неопасни битови отпадъци – гр. Гурково;
- Редовно са почиствани уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;
- Извършени са огледи на речните легла и прилежащите им територии за наличие на нерегламентирани замърсявания с отпадъци и при установяване на такива, е организирано своевременно почистване на замърсените терени;
- Почистени са новообразувани нерегламентирани сметища в гр. Николаево, с. Нова махала и с. Едрево;
- Участие в националната кампания „Да изчистим България“;
- Активно участие на Община Николаево в дейността на Регионално сдружение за управление на отпадъците – Стара Загора, както и в изпълнение на решенията на сдружението;
- Извършване на контролни дейности, в т.ч. проверки, съставяне на констативни протоколи, при необходимост информиране на други институции за установените резултат.;
- Оказване на съдействие на контролните органи при извършване на проверки в сферата на отпадъците и тяхното управление;
- Изготвяне на отчети, планове, програми и др. нормативни документи за отпадъците, включително справки, писма, анкети и др.

Управлението на отпадъците и опазването на околната среда са отговорност и грижа на всички жители на община Николаево. Пропуски в поддържането на чистотата има. Причините са комплексни – недостиг на финансови средства, на работна ръка, по - слаб контрол от отговорните лица, и най-вече ниската екологична култура на някои граждани.

Въпреки това, всички кметове полагат големи усилия, за да бъдат чисти населените ни места.